

**Vänsterpartiets
Regionplan
2022-2024**

Innehåll:

Vänsterpartiets utgångspunkter	3
Vänsterpartiets övergripande mål för regionen	3
Coronapandemi och nationella åtgärder	4
Ett samhälle för alla – inte bara för några få	4
Lokal makt med nationell samordning	5
Primärvård	6
Gränsöverskridande specialist- och akutsjukvård	7
Behovsstyrd hälso- och sjukvård utan vinstintressen	7
Hälsofrämjande arbete och folkhälsa	8
Jämlik vård, jämlik hälsa	9
Utvecklat patient- och anhöriginflytande	10
Personal, rekrytering och arbetsmiljö	10
Tillgänglighet – funktionsrätt	12
Hjälpmedel	12
Psykisk ohälsa	13
Ungas hälsa	14
Läkemedel	14
Tandvården – en del av närsjukvården	15

Regional utveckling i Jämtlands län

En levande landsbygd	16
Utbildning och kompetensutveckling/-försörjning	16
Infrastruktur och miljö	17
Tillgänglig och miljöanpassad kollektivtrafik	18
Turism	19
Kultur för alla – inte bara för några få	19
Miljö och klimat	20

Budget

Den bästa möjliga vården	21
Anställda som trivs på jobbet	22
En långsiktigt hållbar region	23
En region som lyfter hela länet	23

Vänsterpartiets utgångspunkter

- Ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv på all politik

Det finns en rad orättvisor i samhället. Makten fördelas inte på jämlika villkor och hur din plats i samhället ser ut beror i många fall på vem du är, vad du har för bakgrund och egenskaper du själv inte kan förändra.

Vi vill ha ett samhälle med mångfald och utvecklad demokrati, då behöver vi också aktivt arbeta mot diskriminering, ojämlikhet och orättvisor.

- En välfungerande offentlig sektor

Den offentliga sektorn är på många sätt själva skelettet i vårt samhälle. Den behöver fungera väl. Det är genom den vi kan se till att resurser fördelas på ett rättvist sätt och vården blir jämlik.

Skattesänkningar, avgiftshöjningar, privatiseringar och nedskärningar bidrar tvärtom till en försvagad offentlig sektor. Den utvecklingen måste vi bromsa. Den gemensamma välfärden, det vi äger tillsammans, måste istället stärkas. En stark och välskött offentlig sektor är också vad som krävs om vi vill se tillväxt och utveckling.

- Förebyggande folkhälsoarbete

Att förebygga ohälsa sparar inte bara pengar i och med att vårdbehovet minskar. Det sparar också mänsklig lidande. Bästa möjliga hälsa är en mänsklig rättighet. Om du är frisk har du större möjlighet till ett fritt och oberoende liv.

- Bättre samverkan mellan regionen och kommunerna

Det ska inte vara privata eller andra vinstintressen som är det viktigaste. Den nytta som främst medborgaren, men också samhället, får av våra gemensamma resurser behöver stå i centrum. Samverkan mellan regionen och de olika kommunerna måste bli bättre så att det är människan som sätts i centrum.

- Personalen är regionens viktigaste resurs

Regionen och kommunerna måste vara bra arbetsgivare. På så sätt behåller vi kompetent personal samtidigt som det blir enklare att rekrytera ny personal när så behövs. Att vara en bra arbetsgivare innebär en god arbetsmiljö, jämställda löner, tillsvidareanställningar, arbetstidsförkortning och att heltid ska vara norm.

Anställdas möjlighet att kunna påverka verksamhetens utveckling, arbetstider, scheman och organisation behöver förbättras.

Vänsterpartiets övergripande mål för regionen

Vänsterpartiet vill:

- att satsningar görs på regionens personal

- att primärvården får mer resurser
- att primärvården huvudsakligen drivs i offentlig regi
- att regionen tar över habilitering och rehabilitering, för alla åldrar, i egen regi genom återtagen skatteväxling
- att den palliativa vården, alltså vård i livets slutskede, ska få mer resurser
- att psykiatrin får uppräknad ekonomisk ram
- att sköterskemottagningen i primärvården ska vara avgiftsfri
- att avgifter i övrigt ska hållas låga
- att så kallad avståndsoberoendeteknik, så som till exempel hälsorum, hemmonitorering, digital vård ska användas i större utsträckning

Coronapandemi och nationella åtgärder

2020 förändrades världen i och med coronapandemin. Effekterna på hälso- och sjukvården har varit och är fortsatt omfattande. Planerad vård har fått skjutas upp eller ställas in.

Under den här perioden har staten bidragit med tillfälliga stödpengar så att regionerna kunnat avlastas i den mest akuta krisen. Om ett par år kan regionen inte längre förlita sig på dessa stödpengar och då kommer hälso- och sjukvården vara underfinansierad. Resurserna i samhället och i landet är ojämlikt fördelade, vården i vår region kostar mer till stor del på grund av att vi bor glest.

För Vänsterpartiet är det tydligt att statens långsiktiga stöd till regionerna behöver öka, för att en god och likvärdig hälso- och sjukvård ska kunna upprätthållas i hela landet.

Ett samhälle för alla – inte bara för några få

Idag är skattesystemet till fördel för de rika vilket innebär att klyftorna mellan både olika samhällsklasser och olika regioner växer. Kostnaden för Sveriges välfärd har förts över från staten till regioner och kommuner, med höjda lokala skatter som följd. Det innebär att ojämlikheten mellan olika regioner ökar kraftigt. Det här har också lett till att välfärden är underfinansierad.

Alla kommuner och regioner ska ha jämlika förutsättningar att erbjuda kvalitetssäkrade välfärdstjänster och service. Därför behövs en rättvis skattepolitik. Av de tio rikaste kommunerna i Sverige finns åtta i Stockholms län, och de tio fattigaste ligger samtliga på landsbygden. Vänsterpartiet kräver att statsbidragen höjs för att minska de växande klyftorna mellan fattigare och rikare kommuner.

Trots att skatteutjämningsystemet nyligen har reviderats så vill Vänsterpartiet att skatteutjämnningen görs om igen, och då från grunden, för att kraftigt omfördela resurser efter behov. Kommuner och regioner måste ges jämlika, stabila och pålitliga ekonomiska förutsättningar för att planera och bedriva god hälso- och sjukvård.

Regionens ansträngda ekonomi drabbar personalen. Arbetstidsavtal har sagts upp,

bemanningen har minskats och personal har valt att säga upp sig till följd av försämrade arbetsvillkor. Kontinuitet och kompetensförsörjning blir lidande. Det har varit svårt att bemanna och stängda vårdplatser har blivit konsekvensen. Fler patienter drabbas av vårdskador när personalen inte räcker till och det blir mycket vård som inte blir utförd. Regionens beroende av hyrpersonal ökar. Färre vårdplatser på grund av personalbrist innebär också att vårdköerna förlängs och vårdskulden ökar.

Lokal makt med nationell samordning

Vården i Sverige genomgår nu en omställning till "god och nära vård", vilket ger regionerna stor frihet att själva bestämma hur vården ska bedrivas. Att beslut om vården tas nära medborgarna där lokalkännedom finns är bra men det finns också en risk att vården blir ojämlig när utvecklingen inte samordnas från nationell nivå.

Regionen behöver ha en hälsoekonom för att garantera hållbarhet i verksamhet och ekonomi. Vi behöver inte bara räkna på vad det kostar att göra saker utan också titta på vad det kostar att inte göra. Ibland kan det vara kostnadseffektivt att satsa för att minska kostnader över tid. Förebyggande arbete, habilitering och rehabilitering är exempel på områden som ger många goda möjligheter på hur en hälsoekonom skulle kunna hjälpa regionen att beräkna vad insatser för att minska sjukdom, eller möjligheten att helt undvika sjukdom ger i kostnadsbesparing över tid.

Varje år kommer nya diagnostiska metoder, mediciner och medicinska behandlingar som är botande eller symtomlindrande. Tyvärr finns stora skillnader vad som används, erbjuds och tillämpas i olika regioner. För att följa med i sjukvårdens förebyggande och medicinska utveckling samt införande av nya metoder behöver regionen mer resurser till forskning och utveckling.

Stor makt har flyttats från politiken till tjänstemännen i regionen. Det är dags att en stor del av den makten återförs till politiken och att den används för att säkerställa god arbetsmiljö för regionens allra viktigaste resurs: personalen. Personalen måste också få möjlighet och makt att påverka sitt arbete. Genom god arbetsmiljö blir regionen en attraktiv arbetsgivare och kan enklare rekrytera för att fylla luckorna som finns i bemanningen idag och som kommer finnas i bemanningen imorgon på grund av pensionsavgångar.

Vänsterpartiet på nationell nivå arbetar målmedvetet för att regeringen ska förbättra och utjämna kommuners och regioners ekonomiska förutsättningar.

Vänsterpartiet i Region Jämtland Härjedalen föreslår en höjning av landstingsskatten med 50 öre för att täcka satsningar inom primärvården och för regionens personal.

Vänsterpartiet vill:

- att statens finansiering av regioner och kommuner ska öka och vara varaktig
- att vården ska finansieras via landstingsskatt och statsbidrag, inte genom avgifter
- att det ska vara möjligt att ge riktade statliga stöd utanför utjämningsystemet till utflyttningskommuner och landsbygd

- att utjämningsgraden i kommunala skatteutjämningsystemet ytterligare stärks så att kommuner och regioner ges likvärdiga förutsättningar
- att en höjning av landstingsskatten genomförs med 50 öre
- att en hälsoekonom kopplas till regionens ekonomiska arbete så att satsningar på förebyggande och rehabiliterande insatser tydligt framgår

Primärvård

Vänsterpartiets vision är att primärvården ska ge god personcentrerad vård på rätt nivå vilket kräver att patienterna är medskapare i sin vård. För att uppnå visionen ska patienterna ha tillgång till interprofessionella team, vårdsamordnare samt patientombud.

Att kartlägga medborgarnas önskemål om god och nära vård är viktigt, kunskapen bör vara ett stöd i arbetet med att förbättra primärvården. Vänsterpartiets målsättning är att samtliga hälsocentraler i regionen ska vara tillgängliga via telefon och digitala kommunikationsvägar dagtid. Utifrån behoven finns också en målsättning av utökade öppettider på eftermiddag/kväll samt utökade digitala tjänster som exempelvis tidsbokning, stöd och rådgivning. Vid behov ska digitala möten kunna ersätta fysiska besök utifrån patientens önskemål. Förbättringar av plattformen 1177 är nödvändiga för att öka tillgängligheten, då den i dag inte är användarvänlig och tillgänglig för alla. Den behöver också marknadsföras så att medborgarna vet vad den har att erbjuda.

Varje medborgare i regionen ska ha rätt till en fast vårdkontakt. För att öka tillgängligheten och använda primärvårdens resurser optimalt vill Vänsterpartiet i regionen att den som inte måste träffa en läkare kan erbjudas ett avgiftsfritt besök hos distriktssjukköterska.

Vänsterpartiet är starkt negativt till en så kallad supercentral. SKR rekommenderar att vård- och hälsocentraler inte bör vara för stora. Det saknas också goda erfarenheter av sådana centraler, trots att det har genomförts i olika delar av landet.

Vänsterpartiet anser att samtliga hälsocentraler ska kunna erbjuda god geriatrisk vård, vård för personer med lungsjukdomar, hjärt-kärlsjukdomar och diabetes. Dessutom är behovet av specialkunskap i nutrition/malnutrition stort, inte minst inom vård av äldre.

Det är viktigt att utveckla samverkan mellan regionens primärvård, kommunernas hemsjukvård, äldreomsorg, skolhälsovård, företagshälsovård och den specialiserade vården.

Vänsterpartiet vill:

- att mer resurser tillförs primärvården
- att regionens hälsocentraler bibehålls i offentlig regi
- att tillgängligheten avsevärt ska förbättras vid hälsocentralerna
- att det införs en avgiftsfri nivå för besök hos distriktssjukköterska
- att Brunflo hälsocentral blir kvar i befintliga lokaler som fullvärdig hälsocentral
- att Lugnviks hälsocentral blir kvar i befintliga lokaler som fullvärdig hälsocentral
- att Frösöns hälsocentral blir kvar i befintliga lokaler som fullvärdig hälsocentral

- att Torvalla hälsocentral öppnas åter i befintliga lokaler som fullvärdig hälsocentral
- att Zätagränds hälsocentral blir kvar i befintlig lokal om så är möjligt, annars att den flyttas till Campus, samt att den förblir en fullvärdig hälsocentral
- att Odensala hälsocentral rivs och ny fullvärdig hälsocentral inryms i nya lokaler i närliggande område
- Lits hälsocentral blir kvar i befintlig lokal som filial med möjlighet att uppgraderas till fullvärdig hälsocentral vid behov
- att genomföra försök med kvällsöppna hälsocentraler
- att de psykosociala resurserna inom primärvården förstärks
- att utveckla samverkan mellan regionens primärvård, kommunernas hemsjukvård, äldreomsorg, skolhälsovård, företagshälsovård och den specialiserade vården.

Gränsöverskridande specialist- och akutsjukvård

Specialistsjukvård finns inte alltid i vårt län och det är därför viktigt att samverka med närliggande regioner och med närmaste regionsjukhus.

Regionen är och kommer fortsatt att vara beroende av ett gott samarbete inom och utanför sjukvårdsregionen. Högspecialiseradsjukvård är beroende av ett tillräckligt stort patientunderlag för att garantera såväl ekonomiska resurser som tillräcklig kompetens. Stora avstånd och ett litet befolkningsunderlag gör regionen sårbar inom ekonomi och kompetensförsörjning.

Regionens invånare ska trots detta veta att de har tillgång till jämlik specialistvård på samma villkor som befolkningen i övriga landet. Ambitionerna ska vara höga för att erbjuda medborgarna ett stort utbud av vård med god kvalitet. Vården kan utföras på Östersunds sjukhus eller när så krävs på något annat specialistsjukhus eller specialistenhet i landet.

Vänsterpartiet vill se ett utvecklat digitalt samarbete mellan primärvård och specialiserad vård. Digitala lösningar kan både korta vårdtider, spara resor och minska besvär och lidande för patienten. Digitala möten mellan vårdtagare och vårdgivare bör ske på patientens villkor och med hänsyn till den enskildes digitala kompetens.

Tillgång till välutrustade helikopter- och ambulanstransporter samt kompetens i form av akutvårdsteam är nödvändigt för att påbörja vårdinsatser på plats och under transport. Det är avgörande för utfallet och för att invånarna ska känna trygghet.

Gränsöverskridande samverkan i akutsjukvården är viktigt både inom den egna organisationen och kommunerna och mot andra regioner och Norge. En annan viktig insats är "I väntan på ambulans" (IVPA).

Vänsterpartiet vill:

- slå vakt om regionens samarbete med Norra sjukvårdsregionen
- försvara en hög ambition av tillgång till specialistvård på länets sjukhus
- att regionen ska klara av de nationella riktlinjerna vad gäller väntetid i akutsjukvården
- att akutsjukvården ska klara av inställelsetiderna enligt nationella riktlinjer i hela länet

- att krav på tidigare vårderfarenhet ska ställas på ny personal inom akutsjukvården

Behovsstyrd hälso- och sjukvård utan vinstintressen

Vänsterpartiet tycker att vården ska betalas solidariskt via skatter och fördelas efter behov. Vårt mål är en solidarisk välfärd, utan privata vinster och riskkapitalbolag, där människan står i centrum. Vänsterpartiet ser positivt på personalkooperativ, intraprenader och idéburna verksamheter. Däremot vill vi ta tillbaka verksamhet från privata företag med vinstintresse för att i stället bedriva den i egen regi.

Vänsterpartiet vill inte se marknadslösningar och privata försäkringar inom vård och omsorg. Privata sjukförsäkringar utarmar systemet och minskar människors förtroende för den generella välfärden.

Vid sjukdom och behov av vård ska samtliga medborgare känna sig trygga, oberoende av hur mycket pengar man tjänar. Vården ska fördelas och prioriteras efter behov enligt principen den med störst behov går först.

Solidaritet inom hälso- och sjukvården innebär en omfördelning från den som arbetar och är frisk, till den som är sjuk och i behov av vård och omsorg.

En regionalt förankrad och demokratiskt styrd vård utan vinstintressen ger de bästa förutsättningarna för att:

- erbjuda vård till befolkningen i regionen utan skillnad mellan individer,
- hålla kostnaderna nere och avgifterna låga,
- erbjuda evidensbaserad och/eller beprövad vård med god kvalitet och
- säkerställa tillgängligheten via 1177 för alla.
- regionen ska erbjuda en jämlik vård och rehabilitering med övriga landet

Vänsterpartiet vill:

- ha en demokratiskt styrd, skattefinansierad och i huvudsak offentligt driven hälso- och sjukvård
- att eventuellt överskott ska återinvesteras i verksamheten
- återta verksamhet från privata företag med vinstintresse
- vård ska fördelas och prioriteras efter behov, aldrig efter storlek på plånbok

Hälsofrämjande arbete och folkhälsa

Folkhälsa är en av de viktigaste frågorna för regionens utveckling. Vi blir äldre, och färre ska försörja en större skara. När människor har en god hälsa, ung som gammal, minskar vårdtyngden. Folkhälsa har en bred betydelse och innebär allt ifrån hur vi sköter våra tänder, hur vi äter och rör på oss till vår möjlighet till kontroll och inflytande över våra liv. Folkhälsoarbetet innebär också att se till de olika förutsättningar som finns. Ett sätt att arbeta hälsofrämjande är att motverka den ofrivilliga ensamheten som är ett stort problem i vissa grupper i befolkningen.

Utbildningsnivå är en av de tydligaste indikationerna på hälsa, där de med sämst

hälsa har låg utbildningsnivå och de med bäst hälsa har hög utbildningsnivå. Skillnaderna har ökat de senaste åren. Folkhälsoarbete innebär att arbeta för ett mer jämlikt samhälle, för i ett mer jämlikt samhälle minskar klyftorna i hälsa.

Vänsterpartiet vill:

- öka resurser för konkreta insatser för jämlik och jämställd vård
- att hälsofrämjande och förebyggande undersökningar och behandlingar ska vara avgiftsfria
- att hälsocentralernas möjligheter att arbeta förebyggande förstärks
- att en ökad andel av hälso- och sjukvårdsbudgeten används till folkhälsosatsningar
- att särskilda insatser riktade till riskgrupper och områden i länet med höga ohälsotal genomförs
- att primärvården arbetar aktivt med förebyggande insatser och ges ekonomiska resurser för att kunna göra detta

Jämlik vård, jämlik hälsa

Bästa möjliga hälsa är en fråga om samhällsplanering och ytterst en fråga om vilket sorts samhälle vi vill leva i. Hälsan avgörs framför allt av våra livsvillkor, klass- och könstillhörighet. Ur ett folkhälsoperspektiv är klasssamhällets konsekvenser tydliga. Inom vissa sjukdomsområden förbättras hälsan, inom andra försämras den. Trots att medellivslängden generellt ökar i Sverige, finns det stora skillnader som har att göra med socioekonomiska förhållanden. Den som arbetar med tungt kroppsarbete eller är arbetslös har betydligt kortare medellivslängd.

Vänsterpartiet lägger särskild vikt vid att arbeta för en jämställd och jämlik vård och hälsa. Bästa möjliga hälsa är en mänsklig rättighet och har en central plats i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Såväl hälsan som vården skiljer sig mellan kvinnor och män, fattiga och rika, mellan tätort och glesbygd, samt mellan i- och u-länder. Därför är det ur ett folkhälsoperspektiv och rättviseperspektiv viktigt att aktivt arbeta för en förbättrad jämlik god hälsa. Varje medborgare ska vid ohälsa och sjukdom få rätt anpassad vård och behandling och ett gott bemötande fritt från fördomar.

För det krävs ökade kunskaper om hur genus, sociala villkor, funktionsnedsättning, etnicitet eller sexuell läggning påverkar livsvillkor och hälsa.

Sambanden mellan sociala problem och ohälsa är kända och väldokumenterade. Diskriminering och fördomar påverkar hälsan negativt. Den som har en funktionsnedsättning, en annan sexuell läggning än heterosexualitet eller en annan etnisk bakgrund än svensk löper större risk att drabbas av ohälsa. Generellt lever kvinnor längre än män men har oftare hälsoproblem medan män har en förhöjd dödsrisk som anses vara orsakat av ett större riskbeteende.

Mäns våld mot kvinnor är ett stort folkhälsoproblem. Här behövs ökad kunskap och tydliga strategier för hur mäns våld ska upptäckas och bemötas. Regionen behöver också stärka hur arbetet ser ut för att hantera hedersrelaterat våld och förtryck.

Att kunna uttrycka sin sexualitet på sina egna villkor är en mänsklig rättighet. En trygg sexualitet, fri från fördomar, diskriminering och tvång, är grundläggande för god

hälsa. Detta är något som samhället måste värna om, bland annat genom att erbjuda stöd och kunskap genom sexualupplysning, annan rådgivning och förmedling av hjälpmedel. Sexuell hälsa är också en viktig faktor i samband med vård och behandling. I dag finns stora kompetensbrister och området behöver utvecklas.

Vänsterpartiet vill:

- stärka utbildningsinsatserna om klass- och könsskillnader i hälsa för all personal och politiker
- anställa en strateg med sakkunskap i frågor som rör homosexuella, bisexuella, trans- och queer eller intersexpersoner (HBTQI)
- utöka tolkverksamheten och utbildningen av tolkar
- att all statistik kopplad till hälsa, vård och behandling stratifieras på kön (rapporteras för kvinnor respektive män)
- att intensivt arbeta för att synliggöra och motverka våld i nära relation, med särskilt fokus på mäns våld mot kvinnor
- att regionen ska ha ett välutvecklat arbetssätt för att hantera hedersrelaterat våld och förtryck
- att arbetet med sexuell hälsa ska implementeras inom sjukvårdens alla områden och bli en naturlig del av ordinarie verksamhet
- att det ska finnas specialkompetens som till exempel sexolog när behov finns

Utvecklat patient- och anhöriginflytande

Vården och omsorgen ska inriktas mot ett ökat patient- och anhöriginflytande. Det handlar om korta beslutsvägar, långtgående och tydliga delegeringar och former för verklig patient- och brukarpåverkan.

Det är viktigt i vårdens omställning mot god och nära vård att sjukvårdande insatser och ett ökat ansvar inte landar på gruppen anhöriga.

Vänsterpartiet vill:

- vidta kunskapshöjande insatser för patienter och närstående såsom till exempel smärtskola, artrosskola och sömnskola
- öka samarbete och dialog med berörda intresseföreningar och brukarorganisationer
- öka inflytandet för patienter och närstående
- att patientens ställning och inflytande i den egna vården ska stärkas
- att alla vårdverksamheter ska ha ett brukarråd och systematiskt utveckla ett samarbete med patient- och brukarorganisationer
- att säkerställa att sjukvårdande insatser inte läggs över på anhöriga

Personal, rekrytering och arbetsmiljö

Vänsterpartiet anser att konkurrenskraftiga löner, god arbetsmiljö, ökad personaltäthet, demokrati på arbetsplatsen, slopad karensdag och möjlighet till utveckling i arbetet är nödvändigt för god trivsel och hälsa bland de anställda. En god arbetsmiljö är också en förutsättning för att behålla personal och rekrytera ny. Vår framtidsvision är att alla personal ska erbjudas heltid och 6 timmars arbetsdag med bibehållen lön.

Vänsterpartiets målsättning är att regionens anställda ska ha stor frihet att gemensamt ansvara för hur arbetet ska organiseras och planeras. Med ökat personalinflytande och en demokratisering skapas förutsättningar för hälsosamma arbetsplatser.

En god arbetsmiljö skapar förutsättningar för ett långt arbetsliv. Om vår personal både kan och vill jobba kvar länge underlättar vi för framtida nyanställda, då äldre personal kan dela med sig av sin erfarenhet och hjälpa till att skola in yngre.

En förutsättning för ett hållbart arbetsliv är en bemanning av vårdgivande personal i proportion till verksamhetens behov. Om bemanningen är för låg leder det till stress, vårdskador och en ökad vårdskuld.

Region Jämtland Härjedalen behöver planera bemanningen för att genomföra god vård och dessutom kunna hantera anställdas sjukdomsfall och ledigheter. En sådan planering skapar trygga arbetsplatser som ger förutsättningar för kontinuitet och utveckling för de anställda. För att säkerställa bemanning i vårt glesa län så skulle Vänsterpartiet vilja göra det möjligt att skriva av studielån för den som tar bristyrken i glesbygd.

Regionen bör minska nyttjandet av hyrpersonal, då det är en dyr och kortsiktig lösning på ett långvarigt problem. Det är också en fråga som Vänsterpartiet arbetar med nationellt då lagar och regler behöver ändras för att stoppa vinstuttag från vår allas gemensamma välfärd.

För att varje anställd i regionen ska kunna arbeta på toppen av sin kompetens krävs fortbildning och vidareutbildning. Det ska vara tydligt i regionen vilka karriärvägar som finns och att löneutvecklingen är kopplad till utbildningsnivån.

De fackliga organisationerna gör ett stort arbete med att tillvarata och stärka personalens rättigheter. Regionen ska bidra till god samverkan med de fackliga organisationer som finns representerade inom regionens verksamheter.

Vänsterpartiet vill:

- att arbetstiden förkortas, målet är 6 timmars arbetsdag med bibehållen lön
- att anställda ska ha möjlighet till direkt påverkan på sin schemaläggning och arbetsmiljö
- att anställda får mer inflytande över hur arbetet ska planeras, organiseras och genomföras
- att regionen finansierar specialistutbildning för sjuksköterskor
- att anställda ska erbjudas kompetenshöjande fortbildning och vidareutbildning
- att sjukvårdspersonal som tar tjänst i bristyrken i glesbygd ska ges möjlighet att avskriva sina studielån
- att minska nyttjandet av hyrpersonal för att bemanna sjukvården
- att öka antalet allmäntjänster (AT) och specialisttjänster (ST) för läkarstudenter
- att bidra till och upprätthålla god samverkan med fackliga organisationer som finns representerade inom regionens verksamheter

Tillgänglighet – funktionsrätt

Människor med funktionsnedsättningar har i högre utsträckning de riskfaktorer som ökar risken för ohälsa: arbetslöshet, dålig ekonomi, låg utbildningsnivå, begränsade möjligheter till motion, ofrivillig ensamhet och lågt socialt samhällsdeltagande. Regionen behöver arbeta aktivt för att minska riskfaktorerna och ojämlikheten för människor med funktionsnedsättning. Alla människor har kunskaper, förmågor och erfarenheter som är viktiga för samhället.

Att skapa ett samhälle som är tillgängligt fullt ut för alla är en fråga om mänskliga rättigheter. Alla människor ska fullt ut kunna ta del av sina mänskliga rättigheter såsom de definieras i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

För den som har någon typ av funktionsnedsättning finns en rad olika hinder i Samhället, hinder som vi gemensamt måste få bort. Först då har vi ett samhälle som är tryggt, jämlikt, jämställt och rättvist.

Underlättar vi för den med en funktionsnedsättning, underlättar vi också för andra. Om samhället planeras efter den som har svårast att klara sig utan hjälp, så blir hela livet enklare för alla.

För Vänsterpartiet är det av särskild vikt att arbeta för minskad ojämlikhet och ojämställdhet i vården. Dåligt bemötande utifrån fördomar och okunskap hos enskild vårdpersonal förekommer fortfarande. Regionen behöver en målmedveten plan för att förbättra kunskaperna och komma till rätta med problemen.

Vänsterpartiet vill:

- att regionen genomlyser tillgänglighetsbristerna i alla delar av den egna organisationen
- att en plan för åtgärder som undanröjer hinder och som säkerställer anpassad information tas fram
- att färdtjänstens avgifter inte ska vara högre än ordinarie kollektivtrafik
- att förbättra tillgängligheten till länets besöksnäring för personer med funktionsnedsättningar
- att anställa en strateg med sakkunskap i funktionshinderfrågor
- att regionen uppmärksammar hälsoläget för människor med funktionsnedsättningar och ta fram en plan för åtgärder

Hjälpmedel

En växande grupp människor är helt beroende av hjälpmedel som stödjer kommunikation och kognition för att kunna ha ett fungerande liv. Det gäller de många med olika typer av intellektuell eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Förskrivningen behöver öka och personal få bättre kunskap om hjälpmedlens funktion.

Den enskilde har stora merkostnader för sin funktionsnedsättning. Det handlar både om avgifter och om andra extra kostnader. Det är särskilt bekymmersamt då gruppen i sin helhet har betydligt sämre ekonomi än genomsnittet. Mycket av detta kan endast förbättras genom nationellt beslutade åtgärder. Vänsterpartiet kräver en genomlysning av samtliga högkostnadsskydd i länet och deras effekter på de enskildas ekonomi.

Vänsterpartiet vill:

- att tillgången till hjälpmedel och fritidshjälpmedel ska öka
- att avgifter successivt sänks eller helt tas bort
- att det görs en genomlysning i länet av den samlade effekten av avgifter och merkostnader
- att ett högkostnadsskydd för hjälpmedel införs
- att tillgången till kommunikations- och kognitionsstödjande hjälpmedel ska öka
- att samarbetet mellan kommuner och region förbättras - att kunskapsnivån hos stödjande personal, kommunalt och regionalt, om hjälpmedlens funktion och betydelse höjs

Psykisk ohälsa

Trots att psykisk ohälsa ökar i vissa grupper är den psykiatriska vården fortfarande inte utbyggd i den omfattning som behövs, vilket även gäller missbruksvården. Brukarstyrd självinslagning har varit ett värdefullt verktyg i regionen som vi även vill se i arbetet med våra unga patienter.

Sprututbytesmottagningen har visat sig vara lika värdefull som Vänsterpartiet hoppades på när vi motionerade om införandet. Tillgängligheten behöver öka så att hela länet får del av verksamheten.

Köer behöver kortas då tidsfaktorn är oerhört viktig för den som drabbas av psykisk ohälsa. Särskilda satsningar måste göras på till exempel utredningar av diagnoser då väntetiderna är orimligt långa i dagsläget.

SPOT-teamens (specialist psykiatriskt omvårdnadsteam) arbete i patientens hem kan inte ersätta den eftervård som tidigare K2 erbjöd. Eftervård är oerhört viktigt för att patienten inte ska falla tillbaka och få nya vårdbehov. Ansvaret kan inte enbart läggas på kommunal nivå och därför bör kommun och region utarbeta nya möjligheter till en eftervård med bredd för patienter med psykisk ohälsa.

Vänsterpartiet vill:

- att brukarstyrd självinslagning införs för våra unga patienter
- att tillgängligheten för sprututbytesprogrammet behöver öka så att hela länet får del av verksamheten
- att köerna kortas
- att särskilda satsningar görs på till exempel utredningar av diagnoser
- att kommun och region utarbetar nya möjligheter till eftervård med bredd för patienter med psykisk ohälsa

Ungas hälsa

Det finns en stor ojämlikhet i barn och ungas hälsa, välmående och livsförutsättningar. Detta beror till stor del på en ojämlik uppväxt som har med socioekonomiska förutsättningar att göra. Eftersom levnadsvanor grundläggs i tidig ålder måste ett ojämlikt samhällssystem mötas med offentliga satsningar och en solidarisk gemensam välfärd.

Därför vill Vänsterpartiet att det ska finnas minst en ungdomsmottagning i samtliga av regionens kommuner samt en digital ungdomsmottagning för att möta ungas behov av hjälp och stöd.

Vi kan också se att rådande pandemi med den isolering som den medfört ökat pressen på barn och unga och kraftigt försämrat den självskattade hälsan.

Vänsterpartiet vill:

- implementera minst en ungdomsmottagning i samtliga av regionens kommuner samt en digital ungdomsmottagning
- att ungdomspsykiatrisk mottagning ska få ökade resurser
- att kommuner och region i samverkan ökar arbetet med gemensamma lösningar och gemensam finansiering för att förebygga psykisk stress och ohälsa hos barn och ungdomar
- att kommuner och region tillsammans avsätter medel till utökning av arbetet med socialpsykiatriskt team för barn och ungdomar med psykisk ohälsa
- att familjecentralerna säkras och att verksamheten ges möjlighet att utvecklas
- att utveckla sprututbytesmottagningens verksamhet så att tillgängligheten täcker hela länet
- att införa brukarstyrd självinslagning även för ungdomar
- att satsningar görs för att korta köer inom psykiatrins område
- att tillsammans med länets kommuner utveckla psykiatrins eftervård

Läkemedel

Bland vissa grupper förekommer en överutskrivning av läkemedel. Därför behöver läkare i regionen noggrant utvärdera läkemedelsbehandling och skriva ut läkemedel i samverkan med patient och anhöriga. Läkemedel har också en negativ inverkan på miljön, inte minst drabbas sjöar och grundvatten. Det finns många skäl att arbeta med uppföljning och krav i läkemedelshantering.

Den som är i behov av läkemedel ska aldrig tvingas avstå av ekonomiska skäl. Därför bör högkostnadsskyddet för läkemedel hållas så lågt som möjligt.

Vänsterpartiet vill:

- att regionen ska ha ett aktivt arbete när det gäller läkemedelsuppföljningar och generiska läkemedel (medicinskt utbytbara läkemedel med samma funktion, kvalitet och säkerhet som ett originalläkemedel)
- att ändringar av medicinering görs i nära dialog med patient och/eller i vissa fall anhöriga

- att det nationella högkostnadsskyddet hålls på så låg nivå som möjligt
- att regionen aktivt arbetar med insamling av gamla och överblivna läkemedel
- att regionen ska ha en hög miljöprofil i samband med läkemedelshantering på alla nivåer
- att regionen ska ha höga miljö-, etiska och sociala krav vid upphandling läkemedel och sjukvårdsprodukter

Tandvården – en del av närsjukvården

Vänsterpartiets mål är att tänderna ska ses som en del av kroppen och att tandvård ska jämföras med övrig sjukvård.

Region Jämtland Härjedalen bedriver folktandvård på flera olika platser i regionen. Vänsterpartiet anser att folktandvården behövs i alla kommuner i länet. För en glesbygdsregion är det viktigt att regionen har ett ansvar för främjande av god tandvård.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser, särskilt för barn och ungdom, är av avgörande betydelse för god tandhälsa.

Många äldre lider av eftersatt tandhälsa eftersom de inte har råd att göra nödvändiga insatser. Därför behöver insatser särskilt riktas mot gruppen äldre med stora behov.

Vänsterpartiet vill:

- att den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården ska byggas ut ytterligare och gälla till och med 25 års ålder
- att tandvård ska ha ett högkostnadsskydd om högst 2 000 kronor per år
- att tandvård på sikt ska räknas som sjukvård, med ordinarie sjukvårdstaxa
- att särskilda insatser riktas mot gruppen äldre
- att alla kommuner ska ha folktandvård

Regional utveckling i Jämtlands län

En levande landsbygd

Vänsterpartiet vill att man ska kunna bo och leva i hela regionen, därför är regional utveckling viktigt. En positiv utveckling av landsbygden förutsätter en aktiv och långsiktig politik som garanterar service och infrastruktur i hela regionen. Regionen ska arbeta långsiktigt med miljö- och klimatfrågor, infrastruktur, kollektivtrafik och transporter, folkhögskolor och andra utbildningsinsatser och med kulturen.

Att skapa arbeten åt alla är avgörande för utvecklingen i regionen. Den offentliga sektorn behöver hålla god kvalitet för att skapa trygghet och locka människor att flytta hit.

Regionen ska bidra till förutsättningar för att alla ska ha både rätten och möjligheten att bo där man själv önskar. En förutsättning för hållbar utveckling är en levande och produktiv landsbygd, som inte tär på jordens resurser. Länets tillgångar i form av mark och råvaror, men också natur- och kulturlandskap, är viktiga förutsättningar för företagande på landsbygden. Det är viktigt både att stödja lokal vidareförädling av skogens och jordbrukets produkter och att möjliggöra utveckling av andra tjänster och företag.

Ett mer rättvist skatteutjämningsystem är en viktig fråga för Vänsterpartiet. Små företag och universiteten i norra Sverige har tillsammans stor potential för att utveckla nya tekniker och produkter till exempel inom jord-, skogs- och vattenbruk.

Tillgången på investerings- och utvecklingskapital behöver förbättras, särskilt i de allra tidigaste stadierna av ett företagsbygge. Det näringslivsstöd som erbjuds genom kommunernas näringslivskontor ska samordnas med regionens, i samverkan med Almi Företagspartner AB.

Vänsterpartiet vill:

- att regionala tillväxtmedel för klimat- och miljömässig hållbarhet ska fördelas jämförbart mellan kvinnor och män
- att föra resurser från vatten- och vindkraften till den lokala landsbygdsutvecklingen
- att stöd och rådgivning till landsbygdens företag utvecklas
- att lokal vidareförädling av skogens och jordbrukets produkter får ökat stöd
- att regionen upphandlar hållbara och närproducerade produkter med miljökrav och krav som tillgodoser arbetslagstiftning och djurskydd
- att länets medborgare ska ha god tillgång till samhällsservice

Utbildning och kompetensutveckling/-försörjning

God tillgång till utbildning av hög kvalitet är viktigt för länets kompetensförsörjning. Genom att underlätta för olika former av utbildning och kompetensutveckling skapas

också plattformar för innovation och företagsutveckling. Distansutbildningar kommer på sikt bli nödvändiga för att klara kompetensförsörjningen i glest befolkade områden.

Folkhögskolan ger sina elever kunskap och bildning men också utrymme att utvecklas i sin roll som samhällsmedborgare. Samarbete mellan utbildningsanordnare och arbetsgivare är avgörande för att ungdomar ska välja att stanna i länet och för att fler ska flytta hit.

I vårt län finns goda förutsättningar att bedriva forskning och utveckling inom bland annat friluftsliv/upplevelsenäring/turism, vattenbruk, skog, rehabilitering, vård, omsorg och medicin. Regionens forsknings- och utvecklingsenhet (FoU) är ett viktigt instrument för att skapa fler arbetstillfällen. Forskning och utveckling behöver utvecklas i samarbete över läns- och riksgränserna för att försörja regionen och länet med både kunskaper och kompetent personal.

Torsta AB är en viktig resurs för länets utveckling. Utbildningar inom gröna näringar på gymnasienivå och som uppdragsutbildningar är viktiga satsningar.

Regionen har ett växande problem med att bemanna sina verksamheter med personal med rätt kompetens. Utöver ordinarie utbildningsvägar för inrikesfödda är det viktigt att skapa förutsättningar att integrera utrikesfödda som i vuxen ålder kommer till regionen.

Elever på gymnasiets introduktionsprogram ska ha möjlighet att både lära sig ett nytt språk och läsa in grundskolan på kort tid.

Vänsterpartiet vill:

- stärka folkbildningen, inklusive studieförbundens verksamhet, i hela länet
- öka stödet till, och antalet studerande på, länets folkhögskolor
- utveckla tillgängligheten till universitets- och yrkesutbildningar med digital teknik
- samarbete mellan utbildningsanordnare och arbetsgivare
- satsningar inom gröna näringar på gymnasienivå
- att regionen genomför språkundervisning och -träning för nyanlända i samverkan med kommun, näringsliv och civilsamhället

Infrastruktur och miljö

Infrastruktur för transport och internet är viktiga förutsättningar för en levande landsbygd. Så mycket som möjligt av gods- och persontransporterna ska ske via järnväg. Inlandsbanan fyller en viktig funktion för gods- och persontransporter och därför behövs satsningar i både spår och annan infrastruktur kring banan. Även Mittbanan mellan Trondheim och Sundsvall behöver rustas upp. Där det inte finns järnväg behöver mer pengar skjutas till för en hållbar standard på vägnätet.

Regionen har goda förutsättningar för både småskalig och storskalig förnyelsebar energiproduktion och teknikutveckling. Det skapar arbetstillfällen och en grund för företagande och utbildningssatsningar i länet. Strukturfondsmedel kan bidra till att utveckla hållbar energiproduktion och energibesparande teknik.

Storsjöbygden har en stor betydelse för jordbruks- och turismnäringen. I alunskiffern runt Storsjön finns också en av världens största fyndigheter av uran och vanadin, som är eftertraktade metaller på världsmarknaden. Gruvbrytning i alunskiffer är mer riskabelt än annan gruvbrytning och innebär stora risker för Storsjön som vattentäkt och bör därför förbjudas.

Hela länet behöver ha tillgång till välfungerande bredband och mobiltelefoninät till rimlig kostnad. Idag nedmonteras det fungerande kopparnätet innan det finns fungerande mobilnät.

De inblandade aktörerna har svårt att nå upp till de högt ställda målen i den nationella bredbandsstrategin. Fortsatt ekonomiskt stöd till bredbandsutbyggnaden är därför nödvändigt.

Vänsterpartiet vill:

- att gruvbrytning i alunskiffer förbjuds
- att gods- och persontransporter framför allt ska ske via järnväg
- att statens anslag till regional infrastruktur ska öka
- att ekonomiskt stöd till bredbandsutbyggnaden fortsätter
- att staten ansvarar för att hela länet har tillgång till bredband med hög hastighet till en rimlig kostnad
- att standarden på grusvägar förbättras
- att staten ansvarar för riks- och länsvägar samt för vägnätet på landsbygden
- att staten ansvarar för underhåll av järnvägar för att därmed skapa en fungerande Järnvägstrafik
- att staten skjuter till mer pengar för att få länets vägar att hålla en acceptabel och hållbar standard

Tillgänglig och miljöanpassad kollektivtrafik

En välfungerande, utbyggd, klimatsmart, tillgänglig och attraktiv kollektivtrafik behövs för att ställa om till ett hållbart samhälle. För att minska på utsläppen behöver fler resa med tåg och buss. Vårt mål är att all kollektivtrafik inom Östersunds tätort ska drivas med el, samt att alla länsbussar ska gå på förnyelsebara bränslen.

Länets invånare ska kunna besöka sin centralort eller Östersund för ärenden och ta sig hem samma dag. Linjesträckningarna behöver ses över och turtätheten öka på många platser i länet. Bättre samordning mellan allmän och särskild kollektivtrafik av tidtabeller och pendlarparkeringar är bra sätt att förbättra tillgängligheten och utbudet. Där reguljär kollektivtrafik inte är möjlig är det viktigt att det finns alternativ, till exempel beställningstrafik eller så kallade "byabussar".

Tidtabeller ska finnas i pappersformat samtidigt som de också ska vara lättillgängliga digitalt.

Färdtjänst och kollektivtrafik för barn och ungdomar upp till 19 år ska vara avgiftsfri. Målet är att kollektivtrafiken på sikt ska bli avgiftsfri för alla.

Upphandling måste göras så att trafiken är driftsäker med goda villkor för förarna och övrig personal. Delade turer ska avskaffas så långt det är möjligt. På lång sikt bör regionen tillsammans med kommunerna ta över ansvaret för den regionala och lokala kollektivtrafiken.

Vänsterpartiet vill:

- att färdtjänst för barn och ungdomar ska vara avgiftsfri
- att kollektivtrafik ska finnas till och från alla länets centralorter över dagen
- att kollektivtrafiken ska drivas i egen regi
- att kollektivtrafiken byggs ut så att den blir ett alternativ för fler resenärer
- att kollektivtrafik på längre sikt ska vara avgiftsfri för alla

Turism

Turism är en av länets största näringar. Länet har många goda exempel på där vi ligger i framkant även i internationell jämförelse. Tillgänglighet vad gäller vår vinterturism är en paradgren. Tillgängligheten har inte bara tillfredsställt behov utan skapat helt nya kundkretsar.

Länet har också utvecklat många av våra nackdelar till våra styrkor. Våra småskaliga jordbruk som gav dålig avkastning drev fram en unik utveckling i mathantverk där vi idag är bland de bästa i världen. Regionen behöver fortsätta att utveckla ett gott samarbete med Eldrimner, nationellt centrum för småskaligt mathantverk, för att även i framtiden hålla vår position som en föregångare.

Genom att bevara vår natur så skapar vi efterfrågan och många är de turister söker sig till länet. Vårt glesa län erbjuder unika värden som många idag ser som livskvalitet och fler önskar bosätta sig här permanent. Det är vår uppgift att göra drömmen möjlig. Besöks- och turismnäringen skapar arbetstillfällen i hela länet och med en förbättrad infrastruktur och samhällsservice vågar fler förverkliga sin dröm.

Kultur för alla – inte bara för några få

Kulturen är till för alla, inte bara några få. Länets tradition av att vara en mångkulturell mötesplats ska tas tillvara. Det ska vara lätt att utöva och uppleva kultur. Regionen behöver samarbeta med kommunerna för att bibehålla, utveckla och öka utbudet av kulturella aktiviteter, exempelvis inom vård och omsorg. Kulturprogrammet som har utarbetats i samarbete med kommunerna ska vara utgångspunkt för det gemensamma arbetet.

Riksteatern och turnerande utställningar ska nå ut i alla delar av länet. De regionala kulturverksamheterna, scenkonst, teater, film, dans, musik, bibliotek, hemslojd, museum, kulturarv och arkiv, ska utvecklas i nära samarbete med kommuner, föreningsliv, studieförbund och fria aktörer. Möten mellan olika konstformer och mellan tradition och förnyelse ska stödjas.

Regionen ska uppmuntra projekt för barn och unga, oavsett ekonomiska eller geografiska förutsättningar. Sådana sociala investeringar bidrar till bättre uppväxtvillkor och bättre hälsa.

Kultur har bland annat positiv effekt på upplevd hälsa och behandling av utmattningssyndrom. Vänsterpartiet har motionerat om att regionen ska kunna skriva ut kulturell verksamhet på recept, så kallad KUR, vid behandling av exempelvis stressrelaterade sjukdomar. Idag är det verklighet, men verksamheten måste hitta former och rutiner för hur det bäst används så att det inte blir en oanvänd pappersprodukt.

Kulturarbetarnas arbetsvillkor ska värnas. Regionen måste ta sitt ansvar som arbetsgivare för kulturutövare och det kan inte vara så att allt ska styras utifrån billigaste prislapp. Kultur måste få utvecklas under trygga arbetsformer för att ge den bästa kvaliteten. Det innebär att regionen till viss del bör anställa fasta ensembler som får bli ryggraden i verksamheten.

Gaaltije, sydsamiskt kulturcentrum, spelar en viktig roll för den sydsamiska kulturen i vår region. Regionen ska arbeta för att Gaaltije också ska bli ett nationellt resurscenter för sydsamiskt språk och kultur.

Vänsterpartiet vill:

- att regionen ska uppmuntra kulturprojekt riktade till barn och unga
- att regionen försvarar konstnärlig frihet och yttrandefrihet
- att regionen utvecklar och implementerar kultur på recept i vården
- att regionen stärker samisk kultur
- att Gaaltije ges status och finansiering som ett nationellt sydsamiskt kulturcentrum
- att kulturarbetarnas arbetsvillkor ska värnas och fasta ensembler anställas

Miljö och klimat

Exploatering och nyttjande av naturresurser ska ske så varsamt som möjligt. Försiktighetsprincipen ska råda. Bland annat ska nya fiskodlingar vara landbaserade och vattnet de använder ska utgöra ett slutet kretslopp som inte når våra vattendrag. Regionen bör återuppta arbetet med giffri vardag i samarbete med Länsstyrelsen, kommuner och andra aktörer i länet. Regionen behöver ha tydliga folkhälsomål för bland annat rekreation, upplevelser och rehabilitering. Ren luft, rent vatten och ren jord är förutsättningar för mat av hög kvalitet och behöver därför ingå i folkhälsomålen.

Vänsterpartiets mål är ett samhälle med 100 procent förnybar energi senast 2040. Genom att satsa på energieffektivisering och förnybar energi som sol-, vind-, bio- och geoenergi skapas en ekologiskt hållbar energiförsörjning. Agenda 2030 ska ligga till grund för allt politiskt arbete oberoende av område.

Digitaliseringen kan och bör leda till att fler möten hålls digitalt, för att minska antalet resor som sker i regionens verksamhet.

Vänsterpartiet vill:

- att klimat- och miljömål ska definieras vid upphandling av varor och tjänster
- att behovet av resor inom regionens egen verksamhet ska minska
- att nya fiskodlingar ska vara landbaserade
- att regionen ska återuppta arbetet med giffri vardag
- att regionen ska vara drivande för att uppnå 100 procent förnybar energi i länet

Budget

Vänsterpartiets ambition för Region Jämtland Härjedalen är att höja kvaliteten i verksamheterna, i första hand genom varaktigt större skatteintäkter. Jämtlands län är stort och glesbefolkat och har därför högre strukturella kostnader för samhällsviktig infrastruktur. Hälso- och sjukvården förtjänar att få de resurser som krävs för att arbeta bort vårdköer, öka tillgängligheten och kunna säkra en jämställd och jämlik vård. Det handlar om att förvalta både de anställdas och medborgarnas förtroende.

På ett övergripande plan behöver Region Jämtland Härjedalen hamna i ekonomisk balans, genom att gå runt på egna intäkter och inte behöva låna till driften. Regionen kommer att behöva ta upp lån för att göra investeringar i syfte att erbjuda bättre arbets- och vårdmiljöer. Vänsterpartiet ser ett behov av långsiktiga kostnadsminskningar genom ett långtgående förebyggande arbete. För att klara av ekonomin kommer också sökandet av externa medel, inklusive statsbidrag, att vara av största vikt.

Den samhällsservice som Region Jämtland Härjedalen ansvarar för har stor betydelse för länets utveckling. Folkhögskolorna möjliggör det livslånga lärandet. Genom kollektivtrafiken blir det möjligt att bo, studera och arbeta i hela länet. Kulturen ger mening och glädje i tillvaron. Tack vare forskning och utbildningsmöjligheter för regionens personal kan problem och hinder bättre hanteras med nya kunskaper. När samhällsservicen är jämlik och jämställd fungerar den som bäst. Den når ut till alla på lika villkor och jämnar ut människors olika livsförutsättningar. Med säkrad finansiering blir verksamheterna inom regional utveckling en del av en större samhällelig välfärd som går att lita på.

Skattehöjningen som Vänsterpartiet föreslår utgör femtio öre från 2022, vilket motsvarar cirka 140 miljoner kronor i högre skatteintäkter. Det ger möjligheter till bättre finansiering av regionens viktiga verksamheter, samtidigt som det innebär en möjlighet att arbeta bort regionens ekonomiska underskott.

Den bästa möjliga vården

- **Avgifter i vården.** Vårdavgifterna ska hållas låga. Högkostnadsskydd ska ha låga tak både vad gäller besök, medicin, resor och hjälpmedel. Fler hälsofrämjande och förebyggande undersökningar och behandlingar ska vara avgiftsfria. Vänsterpartiet ska verka för att det även ska finnas högkostnadsskydd inom tandvården

- **Psykiatri.** Ungdomspsykiatriska mottagningen ska behållas och utvecklas. De psykosociala resurserna på hälsocentralerna ska förstärkas. Ungdomsmottagningar ska finnas i alla kommuner och en digital mottagning inrättas. Särskilda satsningar ska göras för att korta köer. Brukarstyrd självinslagning ska införas även för barn och ungdomar. Sprututbytesmottagningens verksamhet ska göras tillgänglig för hela länet. Rekryteringssatsningar ska göras där bemanningen behövs förstärkas.

- **Palliativ vård.** Storsjögläntans arbete ska säkerställas och vidareutvecklas tillsammans med länets kommuner. Resurser ska skjutas till för att säkerställa att ingen måste dö ensam eller med smärtor.

- **Funktionsnedsättningar och särskilda behov.** En hälsocentral med särskild kompetens för människor med funktionsnedsättning och personer med särskilda behov ska utvecklas. Hälsocentralen ska ha som uppgift att sprida kunskap vidare inom organisationen.

En mobil hörselvård ska inrättas.

- **Förebyggande insatser.** Särskilda insatser ska göras på område habilitering och rehabilitering. En utredning ska göras om det finns behov av utökade möjligheter till bassängträning och var de ska lokaliseras i länet. En tjänst som hälsoekonom ska inrättas. Arbetet för att upptäcka, förbättra bemötande och göra rätt insats i samband med mäns våld mot kvinnor ska intensifieras. Särskilda utbildningsinsatser på områdena sexuell hälsa och sepsis ska genomföras i alla berörda delar av organisationen. Regionen ska arbeta mot ofrivillig ensamhet i länet.

- **Primärvård.** Medel ska avsättas för att tillsammans med kommuner utveckla de socialpsykiatriska teamen. Mobila vårdteam ska finnas tillgängliga i hela länet inom psykiatri, äldreomsorg och rehabilitering. Aktivitet och kultur på recept ska erbjudas som rehabiliteringsalternativ. En avgiftsfri nivå till distriktssköterska ska införas för att frigöra läkartider. Digitalisering ska användas och utvecklas där det kan ge mervärden, överbygga avstånd och ge samordningseffekter. Särskilda satsningar ska göras på arbetet med god och nära vård. Regionen ska inte medverka till fler privatiseringar inom primärvården, ambitionen ska vara icke vinstdrivande verksamhet där överskott går tillbaka till verksamheten. Torvalla ska få tillbaka sin hälsocentral och nya friska lokaler ska upprättas för Odensala hälsocentral.

Anställda som trivs på jobbet

- **Attraktiv arbetsgivare.** Vi behöver satsa på personalen genom löneutveckling, vidareutbildning, kompetensutveckling, karriärvägar, förbättrad arbetsmiljö och försök med förkortad arbetstid med bibehållen lön. Ett pilotprojekt med förkortad arbetstid med bibehållen lön inrättas på område städ för att sedan kunna utvidgas till fler områden när möjlighet ges.

- **Anställdas inflytande.** Ökad transparens och demokratisering i regionens arbetssätt behövs. Vi behöver arbeta för tidig och hållbar planering inför sommarperioden för att undvika dyra sommarpaket och hård belastning på personalen. Vi behöver också ändrade arbetssätt med påverkansmöjlighet av arbetsflöden, anpassad arbetsmiljö och schemaläggning.

- **Utbildning för rekrytering.** Regionen ska finansiera specialistutbildning för sjuksköterskor och öka antalet AT-/ST-tjänster. Regionen ska se över möjligheten att utbilda fler medarbetare på de områden där det är svårt att rekrytera. Regionen behöver se över om det finns möjlighet att samarbeta med övriga norrlandsregioner för att hitta gemensamma lösningar.

En långsiktigt hållbar region

- **Höga ambitioner för upphandling.** Miljömässigt hållbart, närproducerat, goda arbetsvillkor och bra djurskydd är viktiga krav som ska ställas när regionen upphandlar varor och tjänster. Inom område regional utveckling så ska regionen verka för att påverka lagstiftning på nationell nivå för att skydda länets skogar, vatten, stränder och jordbruksmark.

- **Användande av ny teknik.** Avståndsberoende teknik ska etableras och användas i större skala, så att många långa resor kan undvikas och kostnader hållas låga.

- **Investeringar och reinvesteringar i lokaler.** Hälso- och sjukvårdens lokaler behöver upprustas till modern standard och om- och tillbyggnader byggs för att säkerställa bättre vårdflöden.

- **En fossilfri region.** Arbetet med omställningen till en fossilfri region ska intensifieras. Till exempel ska regionens alla fordon, där förutsättningar finns, successivt ersättas med laddbara fordon. Antalet laddstolpar för den typen av fordon måste ökas i anslutning till regionens verksamheter.

En region som lyfter hela länet

- **Kollektivtrafik.** Ytterligare satsningar för kollektivtrafiken krävs, så att biljettpriiser kan hållas nere och tillgängligheten vara hög. För barn och unga upp till 19 år i behov av färdtjänst ska resor vara avgiftsfria på samma sätt som för övriga barn och unga. På sikt ska kollektivtrafiken i sin helhet vara avgiftsfri för alla. När regionen tar över driften i egen regi ska också nya, mer flexibla kollektivtransportlösningar tas fram för glesbebyggda områden.

- **Utbildning.** Folkhögskolorna är en viktig del av kompetensförsörjningen och därför viktiga att satsa på. FOUI-området ska stärkas så att länet håller hög profil och blir intressant för forskare inom miljö, arbetsmiljö och landsbygdens förutsättningar. Fler lösningar för universitets- och yrkesutbildningar via distans behöver utvecklas för att trygga länets kompetensförsörjning, både i regionens egen regi och i samverkan med andra aktörer.

- **Kultur.** Regionen ska ta ett större ansvar för kulturen och anställa fler fasta ensembler för att ge våra kulturarbetare trygga arbetsvillkor och större möjlighet till utveckling. Kulturen ska organiseras så att utbudet kommer hela länet till del. Särskilda satsningar ska riktas mot barn och ungdomar.

- **Samisk kultur.** Den samiska kulturen behöver stärkas och lyftas fram, inte minst mot bakgrund av den tänkta etableringen av Sametingets parlamentsbyggnad i länet. Gaaltije bör ges status och permanent finansiering som ett nationellt sydsamiskt kulturcenter.

- **Budgetresultat.** Det beräknade resultatet för 2021 på 190 miljoner kronor ser förhållandevis bra ut men är missvisande då vårdskulden inte är inkluderad. Behoven

av vård är långt mycket större än vad vi klarar av att hantera med den bemanning som regionen har i nuläget. Vänsterpartiet yrkar därför på en skatthöjning med femtio öre från och med 2022. Skatthöjningen skulle ge ytterligare cirka 140 miljoner kronor som skulle gå till personalsatsningar och öppnandet av nu stängda vårdplatser. För att komma ikapp och korta vårdköer så behöver regionen även bekosta tillfälliga förstärkningar.

Vänsterpartiet instämmer i vad gäller satsningar på arbete 2 av 5 helger och andra arbetsmiljöförbättringar för regionens personal som ligger i de blågröna partiernas plan. Det räcker dock inte för att komma till rätta med regionens svåra situation. Även om det kommer nationella pengar i form av riktade och generella statsbidrag så är det inte tillräckligt. Behoven av att tillgängliggöra en vård som är jämlik med övriga landet och behovet av att förbättra arbetsmiljön för regionens anställda är så stort att en skatthöjning ändå är nödvändig.